

**LIBERALE VOLKSBOND**, liberale, flamingantisch-progressieve vereniging opgericht op 1 december 1907 te Gent.

De directe aanleiding tot de stichting van deze bond was de weinig democratische houding van de Liberale Associatie bij de poll voor de gemeenteraadsverkiezingen van 7 juli 1907. Toen vielen nogal wat Vlaamsgezinde kandidaten en arbeiders uit de boot. De Liberale Werkersverdediging, het **Van Crombrugghe's Genootschap** en enkele liberale wijkkringen pikten dit autoritair optreden van de Associatie niet en vormden de Liberale Volksbond die ijverde voor een democratisering van de poll en die Vlaamsgezinden en arbeiders bij de verkiezingen wenste te steunen. Het reglement en programma van de bond werd bekrachtigd op de eerste algemene vergadering bijgewoond door zo'n 150 leden. In het bestuur zetelden advocaat **Arthur Buysse** als voorzitter en profesor **Jozef-Frederik Vercoullie**. Er werden allerlei politieke, letterkundige en wetenschappelijke voordrachten gehouden.

Op verschillende manieren probeerde de Volksbond druk uit te oefenen op de Liberale Associatie. Hiervoor werden goede contacten onderhouden met de Antwerpse **Liberale Volkspartij**. Door als progressieve flamingantische drukgroep op te treden kwam de Gentse Volksbond in aanvaring met de meer gematigde groep rond **Het Volksbelang**, die vreesde voor de positie van **Julius de Vigne** als voorzitter van de Associatie en als Kamerlid. Toen De Vigne in 1908 overleed wist de Volksbond een aantal overwinningen te boeken. Voorzitter Buysse nam de plaats van De Vigne op de Kamerlijst van de Gentse liberalen in; de poll werd verruimd (1908) en later veralgemeend (1911); in juni 1911 kwam een antiklerikaal kartel aan de macht in het Gentse stadhuis. Ondanks deze successen groeide de Volksbond nooit uit tot een dominerende groep binnen de Liberale Associatie. Na de Tweede Wereldoorlog werd ondanks de democratisering van het politieke leven haar wankelende positie volledig ondergraven.

LITERATUUR: A.W. Willemsen, *De Vlaamse Beweging*. I. Van 1830 tot 1914. II. Van 1914 tot 1940 (Twintig Eeuwen Vlaanderen, IV-V, 1974-1975); – E. Langendries, *De weerslag van de Vlaamse Beweging op de Gentse politiek (1900-1912)*, RUG, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, 1975; – H. van Velthoven, *De Vlaamse kwestie 1830-1914. Macht en onmacht van de Vlaamsgezinden*, 1982; – D. Gaublomme, *Macht en onmacht van de verschillende liberale fracties te Gent aan de vooravond van de Eerste Wereldoorlog (1910-1914)*, RUG, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, 1985.

JOSÉ VERSCHAEREN